



Miljøministeriet  
Miljøstyrelsen

# Strategisk miljøvurdering Natura 2000-plan 2022-2027

**Rude Skov**  
Natura 2000-område nr. 258  
Habitatområde H267

November 2021



Udgiver: Miljøstyrelsen  
Redaktion: Miljøstyrelsen Sjælland

Forsidefoto:  
Bøg på mor ved Løjesø i Rude Skov  
Fotograf Peter Leth

ISBN: 978-87-7564-958-7

# Indhold

<b>1. Miljørapport for Forslag til Natura 2000-plan 2022-2027 .....</b>	<b>4</b>
1.1 Ikke teknisk resumé.....	4
1.2 Planens indhold, hovedformål og andre relevante planer .....	4
1.2.1 Anden lovgivning .....	5
1.2.2 Andre relevante planer .....	5
1.3 Nuværende naturtilstand i Natura 2000-området og Nul-alternativ .....	7
1.3.1 Nuværende naturtilstand jf. basisanalysen.....	7
1.4 Den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet .....	8
1.4.1 Flora, fauna og biologisk mangfoldighed.....	8
1.4.2 Befolkningen .....	9
1.4.3 Menneskets sundhed .....	9
1.4.4 Jordbund, vand, luft og klimatiske faktorer .....	9
1.4.5 Materielle goder og kulturarv .....	9
1.4.6 Landskab.....	10
1.4.7 Arter .....	10
1.4.8 Fredninger, fredede områder og vildtreservater .....	10
1.5 Eksisterende miljøproblemer .....	11
1.5.1 Planens påvirkning af truslerne i området .....	11
1.6 Internationale miljøbeskyttelsesmål.....	11
1.7 Planens indvirkning på miljøet.....	12
1.8 Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet .....	15
1.9 Miljøvurderingens gennemførelse og grundlag for prioriteringer og valg.....	15
1.10 Overvågning .....	16

# 1. Miljørapport for Forslag til Natura 2000-plan 2022-2027

Den enkelte Natura 2000-plan er ifølge lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021 om miljøvurderinger af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) underlagt krav om miljøvurdering. SMV rapporten skal indeholde oplysninger, der følger af lovens bilag 4.

Natura 2000-planen er en overordnet statslig plan, som skal gennemføres gennem kommunale og andre ansvarlige myndigheders handleplaner, der har fokus på forventede forvaltningsindsatser og initiativer, fordeling af indsatser mellem ansvarlige myndigheder og tidsfølgen for gennemførelsen. Der kan således ikke i forbindelse med den statslige plan foretages en konkret vurdering af indsatsernes miljøpåvirkning, da de statslige Natura 2000-planer ikke fastlægger, hvor den konkrete indsats skal gennemføres.

Natura 2000-området er ikke placeret nær den danske grænse og udpegningsgrundlaget indeholder ikke arter, som bevæger sig på tværs af landegrænser eller som på anden måde er biologisk forbundet med bestande i udlandet. Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen vurderes derfor udelukkende at bestå af tiltag, som kan påvirke lokalt.

## 1.1 Ikke teknisk resumé

Natura 2000-planen medvirker til at sikre, at arter, fugle og naturtyper, som er omfattet af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området på sigt opnår gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Derudover har de planlagte indsatser en positiv effekt for den øvrige natur, fugle og arter, der findes i området, og Natura 2000-planen medvirker således til at sikre den biologiske mangfoldighed generelt.

Natura 2000-planen for området beskriver overordnet set et program for en plejeindsats, som skal medvirke til at sikre eksisterende beskyttede naturtyper på udpegningsgrundlaget.

Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen har fokus på at sikre synergieffekter, skabe større sammenhæng i naturen og sikre en mere naturlig dynamik i områderne fx ved at sikre en hensigtsmæssig pleje og hydrologi og ved at udvide arealet med urørt skov. Dette kan ske gennem eksisterende og kommende tilskudsordninger vedr. plejeindsatser og gennem aftaler om udlægning af urørt skov.

Indsatsen beskrevet i planen medvirker ligeledes til at skabe flere muligheder for naturoplevelser for lokalbefolkningen i området.

Overordnet medvirker planen til, at naturtyper på udpegningsgrundlaget opnår gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau.

## 1.2 Planens indhold, hovedformål og andre relevante planer

### Indhold

Natura 2000-planen består af målsætninger for det enkelte Natura 2000-område og områdets

udpegningsgrundlag, samt et indsatsprogram, der angiver retningslinjer for planens gennemførelse i planperioden 2022-2027. Målsætningerne består af overordnede målsætninger for hele Natura 2000-området samt konkrete målsætninger og afvejning af modstridende naturinteresser. Retningslinjerne om naturområdernes forvaltning i indsatsprogrammet, har både konkret og generel karakter. Endelig indeholder Natura 2000-planen et oversigtsskema, der viser naturtyper og arter på områdets udpegningsgrundlag.

#### Hovedformål

For området findes følgende overordnede målsætninger i forslag til Natura 2000-planen.

Naturtyper på udpegningsgrundlaget skal bidrage til at opnå gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Målet er, at

- Områdets naturtyper udgør et sammenhængende naturområde overvejende præget af skovnaturtyperne bøg på mor (9110), bøg på muld (9130) og skovbevokset tørvemose (91D0) samt de lysåbne naturtyper nedbrudt højmose (7120), hængesæk (7140) og et stort antal skovomkransede søer.
- Arealer med nedbrudt højmose (7120) udvikles i positiv retning og udvides, såfremt det er fysisk muligt. Ved interessekonflikt prioriteres højmose (7110 og 7120) over skovbevokset tørvemose (91D0).
- Områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtyperne hensigtsmæssig hydrologi og drift/pleje, en lav næringsstofbelastning og gode sprednings- og etableringsmuligheder for arter. Den økologiske integritet i området sikres derudover ved god vandkvalitet gennem reduceret tilførsel af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer, hvilket reguleres gennem vandområdeplanerne.

### **1.2.1 Anden lovgivning**

Natura 2000-planen er bindende for myndighederne. Det vil sige, at alle myndigheder skal lægge Natura 2000-planen til grund i arealdrift på egne arealer, naturforvaltning eller ved udøvelse af deres beføjelser i henhold til lovgivningen i øvrigt. Offentlige lodsejere er bundet af planens målsætninger og kan vælge at gennemføre disse direkte i egne drifts- og plejeplaner. På lovområder som f.eks. fiskeriloven og vildtforvaltningsloven, hvor staten er myndighed, kan der følges op med nationale strategier.

Natura 2000-planen tilsidesætter ikke øvrig lovgivning, og den indsats, som iværksættes for at sikre planens gennemførelse, skal have de fornødne tilladelser, dispensationer m.v., på grundlag af konsekvensvurderinger, hvor dette er nødvendigt i henhold til lovgivningen herom. I det omfang, indsatsen entydigt kan defineres som nødvendig for lokalitetens forvaltning, er en konsekvensvurdering efter habitatdirektivet ikke påkrævet, men der kan kræves tilladelse eller godkendelse efter anden lovgivning.

Der er ikke gennemført vurdering i henhold til habitatdirektivets artikel 6.3 af de enkelte Natura 2000-planer, idet planer, som direkte er forbundet med eller nødvendige for Natura 2000-områdets forvaltning, ikke er omfattet af kravet om screening og evt. konsekvensvurdering.

### **1.2.2 Andre relevante planer**

Anden generations Natura 2000-planer for 2016-2021 blev vedtaget i april 2016, og de opfølgende kommunale handleplaner blev endeligt vedtaget i foråret 2017.

Første generations Natura 2000-planer (2010-2015) fastlagde rammerne for en række grundlæggende indsatser, som f.eks. rydninger, forbedrede hydrologiske forhold og iværksættelse af plejetiltag. Disse indsatser blev fastholdt og videreført i anden generations Natura 2000-planer (2016-2021). I tredje generation Natura 2000-planer igangsættes nye indsatser med særlig fokus på fortsat pleje til sikring af beskyttede naturtyper, fugle og arter, sikring af naturlig dynamik og større sammenhængende arealer fx udlægning af arealer til urørt skov, udtagning af lavbundsjord og ved at sikre en mere hensigtsmæssig hydrologi.

Natura 2000-planer, som omfatter fredskovpligtige arealer, og dermed er omfattet af skovloven, skal revideres med 12 års mellemrum, jf. skovlovens § 16, stk. 2. Det betyder således, at Natura 2000 skovplanerne, som er en del af 1. generations Natura 2000-planer, er gældende fra 2010 til udgangen af 2021 og at der i forbindelse med udarbejdelse af tredje generations Natura 2000-planer, også vil ske en revision af den del af Natura 2000-planerne, som omfatter fredsskovpligtige arealer.

#### Vandområdeplaner og EU's havstrategi

N258 er beliggende i vandområdedistrikt Sjælland. Vandområdets økologiske og kemiske tilstand fremgår af vandområdeplanen for området.

For de Natura 2000-områder som også er omfattet af en vandområdeplan og Danmarks Havstrategi, er målsætninger og retningslinjer for indsatser om vandkvalitet, næringsstoffer, miljøfremmede stoffer, hydrologi og fysiske forhold samlet i vandområdeplanen og/eller i basisanalysen med tilhørende indsatskatalog og havstrategien. Disse mål og indsatser vil bidrage til at forbedre vandmiljøet og vandkvaliteten i Natura 2000-områderne og understøtte Natura 2000-planens målsætninger.

#### Landsplandirektiver og kommuneplaner

Natura 2000-områderne, der er udpeget i medfør af miljømålsloven, skal fremgå af landsplandirektiver og kommuneplaner. I henhold til Bekendtgørelse om planlægning nr. 1157 af 1. juli 2020, må kommuneplaner ikke stride mod en Natura 2000-plan, jf. lov om miljømål m.v. for internationale naturbeskyttelsesområder (miljømålsloven), en handleplan efter samme lovs § 46 a eller regler udstedt i medfør af samme lovs § 36, stk. 3, eller stride mod en Natura 2000-skovplan, jf. kapitel 4 i lov om skove. Af redegørelsen til planforslag, der ikke er direkte forbundet med eller nødvendig for et Natura 2000-områdes forvaltning, skal jf. bekendtgørelse om administration af planloven i forbindelse med internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, indgå en vurdering af planforslagets virkninger på området under hensyn til områdets bevaringsmålsætninger.

#### Klimasikring

Regeringen har i december 2012 udgivet en handlingsplan for klimasikring af Danmark. Planen indeholder en lang række regeringsinitiativer, der skal medvirke til at skabe bedre rammer for klimatilpasningen lokalt. De enkelte kommuner har udarbejdet en klimatilpasningsplan. En vurdering af samspillet mellem den kommunale klimatilpasningsplan og Natura 2000-planen forudsætter kendskab til, hvor de forudsatte indsatser i Natura 2000-planen konkret vil blive gennemført sammenholdt med de indsatser, der skal gennemføres som led i klimatilpasningsplanen.

#### Kommunal klimatilpasningsplan

Såfremt konkrete projekter som led i den kommunale klimatilpasningsplan kan påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området væsentligt, skal der gennemføres en

konsekvensvurdering af projektet, inden det kan gennemføres. Dette gælder dog ikke, hvis projektet gennemføres som led i Natura 2000-planen og dermed har som delformål at sikre, at naturtyper og arter opnår gunstig bevaringsstatus.

#### Natur- og Biodiversitetspakke

I december 2020 blev der indgået aftale om Natur- og biodiversitetspakken, som har til formål at fremme natur og biodiversitet i Danmark og bidrage til at bremse naturens tilbagegang. Natur- og biodiversitetspakken skal gennemføres i perioden 2021-2024. Med Natur- og Biodiversitetspakken er der bl.a. afsat midler til udpegning af nationalparker, udlægning af urørt skov, forbedring af havmiljøet og udarbejdelse af strategi for forvaltning af truede arter.

Det fremgår af Lov om nationalparker, at ansøger, i forbindelse med ansøgningsfasen til etablering af nationalparken, skal udarbejde en projektbeskrivelse for etablering af nationalparken, samt en forvaltningsplan for området. Planen skal tage højde for internationale naturbeskyttelseshensyn, herunder skal det fremgå af redegørelsen, om forvaltningsplanens gennemførelse er afhængig af tilladelser, godkendelser eller dispensationer ligesom der skal indgå en beskrivelse af nuværende status for naturen i området. Forvaltningsplanen er tiltænkt at skulle sikre en vildere naturforvaltning, bl.a. i Natura 2000-områder. Det fremgår i den forbindelse af lov om nationalparker, at det forudsættes, at den vildere naturforvaltning er i overensstemmelse med bevaringsmålsætninger i Natura 2000-planen for berørte områder.

#### Forbud mod gødskning, sprøjtning og omlægning af §3-arealer

Pr. 1. juli 2022 træder et forbud mod sprøjtning, gødskning og omlægning af § 3-arealer i kraft. Forbuddet vil gælde alle arealer, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2 og 3 og vil i praksis hovedsageligt have betydning for ferske enge og strandenge, hvor der i dag kan være en lovlig drift med sprøjtning, gødskning og/eller omlægning. For de øvrige § 3-beskyttede naturarealer gælder der som udgangspunkt allerede et sådant forbud. En delmængde af de § 3 strandenge kan også være kortlagt som habitatnatur, mens de ferske enge ikke har en tilsvarende habitatnaturtype. Lovændringen forventes at have en gavnlig synergieffekt på Natura 2000-områderne, herunder evt. fugle og arter på udpegningsgrundlaget, samt de kortlagte habitatnaturtyper, både i form af en direkte effekt på de kortlagte strandenge og indirekte ved at mindske eventuel randpåvirkning.

## **1.3 Nuværende naturtilstand i Natura 2000-området og Nulalternativ**

I basisanalysen, der danner grundlag for Natura 2000-planen, er der foretaget en nærmere gennemgang af den nuværende naturtilstand i området.

### **1.3.1 Nuværende naturtilstand jf. basisanalysen**

*Nedbrudt højmosse (7120)* findes i den centrale del af området og er i ringe tilstand. *Hængesæk (7140)* findes i den nordlige del mod Høsterkøb og er i moderat tilstand.

Der er kortlagt 242 ha skovnaturtyper i området fordelt på 140 ha *bøg på mor* (9110), 83 ha *bøg på muld* (9130), 15 ha skovbevokset tørvemose (91D0), 4 ha *ege-blandskov* (9160) og 0,25 ha *elle- og askeskov* (91E0). Generelt rummer skovtyperne relativt mange store træer pr. ha (typisk mere end 6 stk. pr. ha på over halvdelen af forekomsterne). Antallet af store stykker dødt ved (stående og liggende) er relativt lavt i alle skovnaturtyper bortset fra i *skovbevokset tørvemose* (91D0), hvor antallet af store stykker dødt ved generelt er over 10. Mindre områder med *bøg på muld* (9130) rummer også mere end 10 store stykker dødt ved pr. ha.

I den seneste Artikel 17-afrapportering til EU om habitatnaturtypernes tilstand generelt anføres, at der generelt mangler store træer og dødt ved i skovhabitatyper i Danmark.

Som eksempel på en bemærkelsesværdig art i området, som ikke er på udpegningsgrundlaget kan nævnes den lille mos grøn buxbaumia, som er opført på habitatdirektivets bilag II.

En række naturtyper og levesteder for arter og fugle, som området er udpeget for at beskytte, kræver vedvarende drift for at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus. Det gælder fx en række lysåbne naturtyper. Samtidig kræver andre naturtyper og levesteder i moderat til dårlig tilstand tiltag, der kan imødegå forringelse.

Hvis ikke indsatsprogrammet i Natura 2000-planen for tredje planperiode realiseres, risikerer man generelt at miste et løft af områdets biologiske mangfoldighed og kvaliteten af levesteder for arter herunder for grøn buxbaumia.

Det betyder således, at der er risiko for, at miste en forbedring af tilstanden af områdets nedbrudte højmose og hængesæk som er truet af tilgroning.

Der er ligeledes risiko for at tilstanden af skovnaturtyper ikke forbedres i forhold til mængden af dødt.

Hvis ikke indsatsprogrammet realiseres risikerer man endvidere, at der ikke opnås mulighed for større naturoplevelser for befolkningen i området. Sekundært kan en positiv indvirkning på befolkningens sundhed herved mistes.

Hvis ikke indsatsprogrammet realiseres, særligt hvad angår udlæg af urørt skov, reducerer man sandsynligheden for at områdets tilgængelighed ændres pga. fx mere vådbund, væltede træer og eventuelle hegninger.

Hvis ikke indsatsprogrammet realiseres, risikerer man endvidere at miste en potentiel CO<sub>2</sub>-bindende effekt af tørvedannelse som følge af etablering af mere hensigtsmæssig hydrologi på naturarealer.

Hvis ikke indsatsprogrammet realiseres vil ændringer af landskabet som følge af rydning af krat og yngre skov for at skabe større driftsenheder og mere robusthed for lysåbne naturtyper eller som følge af udlæg af urørt skov eller anden skovnaturtypebevarende tiltag, som kan ændre skovens struktur, sandsynligvis udeblive.

## **1.4 Den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet**

I dette afsnit beskrives de øvrige miljøforhold i og udenfor Natura 2000-området, der kan blive væsentligt berørt af Natura 2000-planen.

### **1.4.1 Flora, fauna og biologisk mangfoldighed**

Sikring af en hensigtsmæssig forvaltning af de lysåbne naturtyper nedbrudt højmose og hængesæk kan forbedre naturtypernes bevaringstilstand samt begunstige naturtypernes karakteristiske flora og fauna.



Bekæmpelse af invasive arter vurderes at kunne bidrage til at sikre, at naturtyper bevarer en naturlig artssammensætning og rummer levesteder for hjemmehørende arter. Indsatsen vil også forhindre, at invasive arter breder sig i området.

Udlægning af urørt skov kan bl.a. skabe mere dødt ved og forbedre skovnaturtypernes bevaringstilstand. Det kan endvidere forbedre livsbetingelserne for særligt følsomme skovtilknyttede arter.

## 1.4.2 Befolkningen

Natura 2000 område N258 Rude Skov er beliggende i Rudersdal Kommune, der har et indbyggertal på ca. 57.000. Natura 2000 planen har fokus på sikring af den eksisterende udpegede natur i området. Sikringen af den eksisterende natur kan have betydning for arealanvendelsen, idet der kan forekomme arealer, som i forbindelse med gennemførelsen af planen vil blive omfattet af en plejeindsats, som fx vil kunne medføre en ændret drift på arealerne.

Planen indeholder desuden en mulig indsats om udlægning af urørt skov. Udlægning af urørt skov kan medføre en ændret tilgængelighed af områder på visse tidspunkter af året, som følge af fx mere vådbund, væltede træer og eventuelle hegninger. Udlægning af urørt skov vurderes samtidig at kunne give befolkningen mulighed for større naturoplevelser.

## 1.4.3 Menneskets sundhed

Mange, især bynære, Natura 2000-områder udnyttes til rekreative aktiviteter, f.eks. vandring, løb og cykling, som bidrager til menneskets sundhed.

Natura 2000-planen har til formål at sikre, at de beskyttede naturtyper opnår en gunstig naturtilstand. Planen indeholder derfor bl.a. tiltag om udlægning af urørt skov, hvilket samtidig kan betyde, at områder med tiden vil blive "vildere" og potentielt mere utilgængelige. Vildere natur vil på den anden side kunne give større naturoplevelser og hermed bidrage til menneskers rekreation og sundhed.

## 1.4.4 Jordbund, vand, luft og klimatiske faktorer

Natura 2000-planens indsatser om udlægning af urørt skov og etablering af hensigtsmæssig hydrologi vil kunne stimulere mosedannelse og herved fremme en vis tilbageholdelse af CO<sub>2</sub> i mosetørv.

Det vurderes derudover, at realisering af Natura 2000-planens indsatsprogram ikke vil have væsentlig betydning for jordbund, luftkvalitet eller klimatiske faktorer i området.

## 1.4.5 Materielle goder og kulturarv

Natura 2000-planens indsatsprogram omfatter pleje af de naturtyper, der findes på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag.

Rudeskov rummer mange historiske dæmninger, kanaler og hulveje. Dertil kommer store arealer med levn fra gamle marksystemer. Det vurderes, at realisering af Natura 2000-planens indsatsprogram ikke vil have nogen væsentlig indflydelse på denne kulturarv. Indsatsprogrammet

vil heller ikke berøre områder omkring kirker, mindesmærker eller arkitektur, som har betydning for den brede befolkning eller lokalbefolkningen.

Det vurderes endvidere, at realisering af Natura 2000-planens indsatsprogram ikke vil have nogen væsentlig betydning for materielle goder i området. Dog vurderes udlægning af urørt skov potentielt at reducere udbuddet af certificeret træ fra de udpegede arealer.

Forhold omkring befolkningens adgang til naturen og naturens værdi er berørt under "Befolkning" og/eller "Menneskets sundhed".

#### **1.4.6 Landskab**

Dette Natura 2000-område er specielt udpeget for at beskytte de betydelige forekomster af naturtyperne bøg på mor samt nedbrudt højmoser som findes i Blegmandsmosen. Endvidere kan fremhæves forekomst af den lille mos grøn buxbaumia og stor vandsalamander, der dog ikke er på områdets udpegningsgrundlag.

Rude Skov er statsejet og karakteriseres ved det kuperede terræn med skift mellem stejle bakker og lavninger opfyldt af søer og moser. Bakkerne i dette dødislandskabet består af lagdelt grus, sand og ler, der er aflejret i søer opdæmmede af is. De dybe huller er opstået ved, at klumper af dødis lå spredt over området, mens der skete aflejring af sand og ler omkring dem. Da dødisen smeltede væk, lå hullerne tilbage. De større skovsøer med deres afrundede former og stejle sider – Løjesø, Agersø, Skovrøddam og Ebberøddam – er dannet på denne måde.

Det vurderes, at planen med dens indsatser vil kunne påvirke landskabet, fx hvis der udlægges urørt skov, ændres i hydrologien i området eller hvis krat og yngre skov ryddes med henblik på at skabe større robusthed for lysåbne naturtyper.

#### **1.4.7 Arter**

Dette Natura 2000-område rummer levesteder for sjældne arter som f.eks. grøn buxbaumia, hedevandkalv, kongebregne og otteradet ulvefod.

Udmøntning af Natura 2000-planens indsatsprogram vurderes at kunne påvirke områdets levesteder for ovennævnte særligt sjældne arter og andre arter herunder bilag IV-arter fordi planen indeholder indsatser til forbedring af tilstanden af habitatnaturtype.

#### **1.4.8 Fredninger, fredede områder og vildtreservater**

Femsølyng, der ligger nord for Rudeskov er omfattet af en fredning fra 1947, som skal sikre området mod bebyggelse.

Udmøntning af Natura 2000-planens indsatsprogram vurderes ikke at ville være i modstrid med bestemmelserne i fredningen, idet indsatsprogrammet vedrører tiltag som skal forbedre naturtypers tilstand og ikke indebærer bebyggelser o.l.

## 1.5 Eksisterende miljøproblemer

Truslerne mod naturværdierne og områdets udpegningsgrundlag er beskrevet i basisanalysen, der danner grundlag for udkast til Natura 2000-planen for området. Planens mål er at sikre udpegningsgrundlaget mod disse trusler herunder prioritering i tilfælde af modstridende naturinteresser.

Tilgroning med høje græsser, urter og vedplanter forandrer naturen og kan føre til ændringer i vegetationen, således at lavtvoksende og artsrig naturtype-karakteristisk vegetation erstattes af en mere artsfattig vegetation, der i højere grad præges af mere almindelige, konkurrence-stærke arter. Naturtilstanden for de lysåbne naturtyper, nedbrudt højmose og hængesæk, er i ringe og moderat tilstand. Dette skyldes bl.a. tilgroning med især vedplanter.

Fjernelse af hugstmodne træer og dødt ved i skove betyder, at skovene kommer til at rumme relativt få gamle træer og relativt lidt dødt ved, hvilket forringer levesteder for skovtilknyttede arter, herunder bl.a. mange vedboende svampe og biller. Ifølge den seneste artikel 17-afrapportering til EU om habitatnaturtypernes tilstand, mangler der generelt store træer og dødt ved i skovhabitattyper.

I dette Natura 2000-område er der på en betydelig del af arealet af bøg på muld og bøg på mor konstateret færre end 1 stykke stående eller liggende dødt ved pr. ha.

### 1.5.1 Planens påvirkning af truslerne i området

I dette afsnit redegøres der for, om planen, med dens indsatser, potentielt vurderes at forværre eller afhjælpe ovennævnte trusler.

Natura 2000-planen indeholder en indsats om etablering af og fastholdelse af pleje på de lysåbne naturtyper. Denne indsats forventes at nedbringe truslen om tilgroning.

Natura 2000-planens indsats om udlægning af urørt skov forventes at forbedre tilstanden af områdets skove og hermed forbedre levesteder for skovtilknyttede dyr, planter og svampe.

## 1.6 Internationale miljøbeskyttelsesmål

Danmark har tilsluttet sig en række internationale konventioner indeholdende miljøbeskyttelsesmål, hvis indhold i en lang række tilfælde er indarbejdet i lovgivningen. For EU-lovgivningen gælder generelt, at den er implementeret i dansk lovgivning. Danmark har bl.a. ratificeret Ramsarkonventionen og Biodiversitetskonventionen. Biodiversitetskonventionens formål er bl.a. at sikre, at den biologiske mangfoldighed bevares. Formålet med Ramsarkonventionen er at beskytte vådområder med en særlig betydning for fugle. Danmark har udpeget 28 Ramsarområder, der alle indgår i EU's fuglebeskyttelsesområder. Ramsarområderne er dermed en del af det danske Natura 2000-netværk.

Planen er en udmøntning af EU's Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektiv implementeret i dansk lov via Miljømålsloven, lovbekendtgørelse nr. 119 af 26. januar 2017 med senere ændringer. Planen vil sikre, at areal og tilstand af kortlagte naturtyper og levesteder for omfattede arter ikke går tilbage eller forringes. Samtidig vil der ske en særlig indsats for truede naturtyper og arter, hvilket er afspejlet i indsatsprogrammet i Natura 2000-planerne for tredje planperiode.

## 1.7 Planens indvirkning på miljøet

Natura 2000-planens indsats vedrører hovedsageligt forbedring af allerede eksisterende og beskyttet natur, idet evt. forbedrede vandforhold for naturarealer og eventuel udtagning af kulstofholdige lavbundslande har en positiv effekt på særligt biodiversitet, men også i forhold til vand- og klimamål.

I tabel 1 herunder er gennemgået planens sandsynlige indvirkning på en række faktorer ifølge lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021, bilag 4.

Planens indvirkning på	Påvirkes	Ingen på-virkning	Redegør for indvirkning
Flora, fauna og biologisk mangfoldighed	X		<p>Natura 2000-planen medvirker generelt til at sikre, at flora, fauna og biologiske mangfoldighed bevares og forbedres, idet planen medvirker til at skabe gunstige forhold for naturen.</p> <p>I Natura 2000-område N258, Rude Skov, vil Natura 2000-planen medvirke til at sikre en hensigtsmæssig forvaltning af de lysåbne naturtyper nedbrudt højmoser og hængesæk for herved at forbedre naturtypernes bevaringstilstand samt begunstige naturtypernes karakteristiske flora og fauna.</p> <p>Sikring af en mere hensigtsmæssig hydrologi medfører ligeledes at tilstanden af nævnte naturtyper forbedres.</p> <p>Bekæmpelse af invasive arter vurderes at kunne bidrage til at sikre, at naturtyper bevarer en naturlig artssammensætning og rummer levesteder for hjemmehørende arter. Indsatsen vil også forhindre, at invasive arter breder sig i området.</p> <p>Friholdelse af skovarealer for skovdrift (urørt skov) kan bl.a. sikre mere dødt ved og forbedre skovnaturtypernes bevaringstilstand. Det kan endvidere forbedre livsbetingelserne for særligt følsomme skovtilknyttede arter.</p>
Befolkningen	X		<p>Natura 2000 planen har fokus på sikring af den eksisterende udpegede natur i området.</p> <p>Sikringen af den eksisterende natur kan have betydning for arealanvendelsen, idet der kan forekomme arealer, som i forbindelse med gennemførelsen af planen vil blive omfattet af en plejeindsats, som fx vil kunne medføre en ændret drift på arealerne.</p> <p>Planen indeholder desuden en mulig indsats om</p>



			etablering af urørt skov. Udlægning af urørt skov kan medføre en ændret tilgængelighed til områder på visse tidspunkter af året, som følge af fx mere vådbund, væltede træer og eventuelle hegninger. Disse ændringer vurderes samtidig at kunne give befolkningen mulighed for større naturoplevelser.
Menneskers sundhed	X		<p>Natura 2000-planen har til formål at sikre, at de beskyttede naturtyper opnår en gunstig naturtilstand.</p> <p>Dette vil potentielt kunne forbedre områdets besøgs potentiale og hermed dets betydning for mennesker rekreation og sundhed. Samtidig vil det kunne betyde at f. eks. områder udlagt til urørt skov med tiden vil blive "vildere" og potentielt mere utilgængelige.</p> <p>Natura 2000-planen vil kun potentielt, undtagelsesvist og på mindre arealer kunne ændre den rekreative udnyttelse af områderne, der foregår i dag.</p>
Jordbund		X	Det vurderes, at planen ikke påvirker jordbundens beskaffenhed, idet at indsatsprogrammet i planen ikke omfatter tiltag som vil kunne bevirke, at stoffer eller andet materiale vil kunne påvirke jordbunden, ligesom der heller ikke graves i området.
Vand		X	Natura 2000-planen rummer ikke indsatskrav for vandkvaliteten, da disse krav fastlægges i vandplanerne.
Luft		X	Det vurderes, at Natura 2000-planens indsatser for forbedring af de beskyttede naturtyper ikke vil have indflydelse på luftkvaliteten, fordi indsatserne ikke medfører emission af stoffer til luften. Planens forhold til binding af CO <sub>2</sub> berøres under "Klimatiske faktorer".
Klimatiske faktorer		X	Realisering af planen kan betyde etablering af mere hensigtsmæssig hydrologi på naturarealer, hvilket kan fremme en binding af CO <sub>2</sub> i mosetørv. Det vurderes i øvrigt ikke, at realisering af Natura 2000-planens indsatsprogram vil have nogen væsentlig indflydelse på luftkvaliteten eller de klimatiske faktorer i området.
Materielle goder		X	Det vurderes, at realisering af Natura 2000-planens indsatsprogram ikke vil have nogen væsentlig betydning for materielle goder i området, som har betydning for den brede befolkning eller lokalbefolkningen. Dog vurderes udlægning af urørt skov potentielt at reducere udbuddet af certificeret træ fra de udpegede

			<p>arealer.</p> <p>Forhold vedrørende befolkningens adgang til naturområder og vedrørende værdien af naturen er vurderet under emnet "Flora, Fauna og Biologisk mangfoldighed", "Befolkningen" og/eller "Menneskets sundhed".</p>
Landskab	X		<p>Det vurderes, at planen med dens indsatser vil kunne påvirke landskabet, fx hvis der udlægges urørt skov, ændres i hydrologien i området eller hvis krat og yngre skov ryddes med henblik på at skabe større robusthed for lysåbne naturtyper.</p>
Kulturarv, herunder kirker, arkitektonisk arv og arkæologisk arv.		X	<p>Rudeskov rummer mange historiske dæmninger, kanaler og hulveje. Dertil kommer store arealer med levn fra gamle marksystemer. Det vurderes, at realisering af Natura 2000-planens indsatsprogram ikke vil have nogen væsentlig indflydelse på denne kulturarv. Indsatsprogrammet vil heller ikke berøre områder omkring kirker, mindesmærker eller arkitektur, som har betydning for den brede befolkning eller lokalbefolkningen.</p>
Arter	X		<p>Dette Natura 2000-område rummer levesteder for sjældne arter som f.eks. grøn buxbaumia, hede vandkalv, kongebregne og otteradet ulvefod.</p> <p>Udmøntning af Natura 2000-planens indsatsprogram vurderes at kunne påvirke områdets levesteder for ovennævnte særligt sjældne arter og andre arter herunder bilag IV-arter, fordi planen indeholder indsatser til forbedring af tilstanden af habitatnaturtyper og de tilknyttede arter.</p>
Fredninger, Bekendtgørelsesfredninger og vildtreservater		X	<p>Femsølyng nord for Rudeskov er omfattet af en fredning fra 1947, som skal sikre området mod bebyggelse.</p> <p>Udmøntning af Natura 2000-planens indsatsprogram vurderes ikke at ville være i modstrid med bestemmelserne i fredningen, idet indsatsprogrammet vedrører tiltag som skal forbedre naturtypers tilstand og ikke indebærer bebyggelser o.l.</p>
Kumulative effekter	X		<p>Natura 2000-planen har til formål at forbedre eller sikre en god tilstand af naturtyper på områdets udpegningsgrundlag.</p> <p>Indsatsprogrammet i planen vedrører forskellige elementer af naturtypers krav til optimal tilstand. Realisering af flere forskellige indsatser fra Natura 2000-planens indsatsprogram vil derfor forventeligt resultere i en kumulativ positiv effekt</p>

			på tilstanden af naturtyper.
--	--	--	------------------------------

Tabel 1. Gennemgang af planens indvirkning på en række miljøforhold.

## 1.8 Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet

Planen har indvirkning på de faktorer, der er listet i tabel 1. Vedrørende modstridende naturinteresser følger prioriteringen Natura 2000-planens retningslinjer. For så vidt angår modstridende naturinteresser henvises til Natura 2000-planens afsnit 3.3. Se i øvrigt afsnit om grundlag for prioriteringer nedenfor.

Planen indeholder en indsats om udlægning af urørt skov. Udlægning af urørt skov i området kan medføre en ændret adgang til områder på visse tidspunkter af året hvor jordbunden vil være vådere, ligesom færdsel uden for veje og stier med tiden kan blive sværere som følge af væltede træer, og eventuelle hegninger. Hvor staten udlægger urørt skov vil adgangen til området blive sikret gennem fortsat vedligeholdelse af veje og stier og friluftsfaciliteter i skovene vil fortsat være tilgængelige.

## 1.9 Miljøvurderingens gennemførelse og grundlag for prioriteringer og valg

Natura 2000-planerne udarbejdes som følge af habitatdirektivets artikel 6. stk. 1, som fastslår, at medlemsstaterne skal iværksætte de nødvendige bevaringsforanstaltninger, hvilket bl.a. kan indebære udarbejdelse af hensigtsmæssige forvaltningsplaner, som er specifikke for lokaliteterne eller integreret i andre udviklingsplaner, relevante retsakter, administrative bestemmelser eller aftaler. I Danmark udarbejdes Natura 2000-planer, som angiver overordnede og konkrete mål for lokaliteterne, indsatsprogram med retningslinjer og evt. mulighed for prioritere mellem forskellige naturtyper og levesteder for arter på udpegningsgrundlaget ved realisering af indsatsprogrammet.

Natura 2000-planen er en overordnet statslig plan, som skal gennemføres gennem frivillige og lokale indsatser. Natura 2000-planen udarbejdes på baggrund af en basisanalyse, der bl.a. præsenterer data, redegør for relevante trusler og naturtilstanden. Natura 2000-planen danner efterfølgende grundlag for udarbejdelsen af en Natura 2000-handleplan. Natura 2000-handleplanen udarbejdes af kommunale og andre ansvarlige myndigheder, og har fokus på de forventede forvaltningsindsatser og initiativer, fordeling af indsatser mellem ansvarlige myndigheder og tidsfølgen for gennemførelsen af indsatserne.

Der kan således ikke i forbindelse med Natura 2000-plan foretage en konkret vurdering af indsatsernes miljøpåvirkning, da Natura 2000-planer ikke fastlægger hvor den konkrete indsats skal gennemføres. Miljøvurderingen er gennemført ud fra tilgængelig viden, bl.a. de oplysninger der fremgår af basisanalysen, udkast til Natura 2000-planen og det nationale overvågningsprogram, NOVANA.

I de seneste basisanalyser (offentliggjort juni 2020) redegøres der for relevante trusler, og dermed at der fortsat er behov for indsatser for at sikres den nuværende naturtilstand og på sigt opfylde habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivets mål. I tredje planperiode (2022-2027) er der fokus på at sikre mere naturlige processer og naturens robusthed bl.a. i form af sammenhængende arealer, udlæg af urørt skov og udtag af kulstofholdige lavbundsjord. Derudover er der fokus på sikring af den eksisterende natur og levesteder bl.a. ved at fortsætte plejen af plejekrævende arealer, bekæmpe invasive arter, afsøge behovet for at udlægge forstyrrelsesfrie zoner og afsøge behovet for fiskeriregulering.

Overvejelserne har ført til, at der i Forslag til Natura 2000-planen for N258 Rude Skov planlægges for udlægning af urørt skov for at forbedre tilstanden af områdets skovnaturtyper herunder at sikre mere dødt ved og en for skovnaturtyperne mere hensigtsmæssig hydrologi.

Overvejelserne har endvidere ført til, at der planlægges gennemført en særlig indsats for nedbrudt højmose. Der søges at skabe en for naturtypen hensigtsmæssig hydrologi og pleje samt at skabe bedre sammenhæng eller størrelse i forekomsterne og hermed større naturmæssig robusthed.

Planen har til hensigt at sikre udpegningsgrundlaget og fremmer herved den biologiske mangfoldighed generelt. En målsætning for en bestemt naturtype, fugl eller art vil dog kunne indebære en nedprioritering af andre naturtyper, fugle eller arter. For området er der foretaget følgende valg:

De lysåbne naturtyper nedbrudt højmose (7120) og hængesæk (7140) i Rude Skov prioriteres over skovbevokset tørvemose (91D0), når denne er en sekundær skovtype opstået ved afvanding af lysåbne mosetyper.

I Rudeskov er hovedparten af skovbevokset tørvemose (91D0) udviklet på næringsfattig tørv efter afvanding og tørveindvinding. På lang sigt skal forvaltningen af områderne ske med henblik på at begunstige og retablere de oprindelige, lysåbne og ikkegræsningsbetingede naturtyper aktiv højmose (7110) og hængesæk (7140). Dermed nedprioriteres skovbevokset tørvemose (91D0) og naturtypen nedbrudt højmose (7120). Aktiv højmose (7110) er i dag ikke på områdets udpegningsgrundlag, men udvikler sig fra nedbrudt højmose (7120).

Ovennævnte prioritering er i overensstemmelse med en generel udmelding om prioritering fra Europa-kommissionen.

## **1.10 Overvågning**

Resultatet af Natura 2000-indsatsen i forhold til udpegningsgrundlag og naturtilstanden bliver fulgt op på gennem det nationale overvågningsprogram, NOVANA, som Miljøministeriet er ansvarlig for. Desuden afrapporterer Danmark bevaringsstatus vedr. habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivet til EU-kommissionen hvert 6 år.

Basisanalysen bygger på kortlægningsdata og udgør det nuværende vidensgrundlag om status for områdets udpegningsgrundlag i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Basisanalysen gennemgår systematisk udpegningsgrundlaget med en beskrivelse af status for hver enkelt art, fugl og naturtype. Det er hensigten, at denne analyse opdateres i forbindelse med fremtidige planperioder.







## Resume

Strategisk MiljøVurdering for forslag til Natura 2000-plan 2022-2027 for Rude Skov (nr. 258). Miljøvurderingen sammenfatter Natura 2000-planforslagets påvirkning af miljøet.



Miljøstyrelsen  
Tolderlundsvej 5  
5000 Odense C

[www.mst.dk](http://www.mst.dk)